

Opplegg for Ordets liturgi for barn

Tidsramme: 20-25 minutter

3. søndag i fastetiden - år B

Evangelietekst: Joh. 2,13-25

Det var nå like før jødernes påskefest, og Jesus dro opp til Jerusalem. På tempelplassen fant han dem som solgte okser, sauer og duer, og pengevekslerne som satt der. Da laget han seg en svepe av tau og drev dem alle ut av helligdommen, og sauene og oksene deres med dem. Han strødde pengevekslernes mynter utover og veltet bordene deres, og til dem som solgte duer, sa han: «Få dette bort! Gjør ikke min Fars hus til en markeds plass!» Disiplene hans husket at det står skrevet: *Brennende iver for ditt hus skal fortære meg.*

Da tok jødene til orde og spurte ham: «Kan du vise oss et tegn på at du har rett til å gjøre dette?» Jesus svarte dem: «Riv ned dette tempelet, og jeg skal reise det opp igjen på tre dager.» «I førtiseks år har de bygd på dette tempelet, og du vil reise det opp igjen på tre dager?» sa de. Men det tempelet han talte om, var hans egen kropp. Da han var stått opp fra de døde, husket disiplene hans at han hadde sagt dette, og de trodde Skriften og det ordet Jesus hadde sagt.

Mens han var i Jerusalem under påskefesten, kom mange til tro på hans navn da de så tegnene han gjorde. Men Jesus viste dem ingen fortrolighet, for han kjente alle og trengte ikke at noen skulle vitne om mennesket. Han visste selv hva som bodde i mennesket.

Øvrige lesninger: 2 Mos 20,1-17 (*kortere:* 20,1-3.7-8.12-17); 1 Kor 1,22-25; [Liturgisk kalender gir her også alternativet at man kan ta alle lesningene fra år A: *Eller fra år A:* 2 Mos 17,3-7;

Refleksjon og hovedbudskap

Dette er en spennende tekst å formidle - barna er kanskje ikke vant til å tenke på Jesus som sint. Historien har flere lag. Den ble opplevd på en måte av de som var til stede, og som ennå ikke hadde erfart Jesu død og oppstandelse, og den ble tolket annerledes etterpå – slik Johannes sier det i v. 22 (disiplene tenkte tilbake på dette da han var stått opp fra de døde). Johannes sier at Jesus snakker om sitt legeme som tempelet. Det gamle testamentet har forestillinger både om en messiansk rensing av templet og messiansk gjenoppbygning av templet. Jesus viser seg her som Messias, og når han fremstiller sitt eget legeme som det nye templet overgår han tidligere forestillinger – det var ikke mulig å tenke dette før kirkens erfaring etter oppstandelsen. Reflekter over hvordan templet er et bilde på Jesu legeme. Tempelet var stedet hvor Gud møtte menneskene, og hvor menneskene tjente ham gjennom et utvalgt presteskap. Reflekter over hvordan vi som døpte er Jesu legeme.

Templet i Jerusalem ble ødelagt av romerne i år 70 e.Kr. Helt frem mot moderne tid er dette blitt tolket av Kirken som en straff for at jødene drepte Jesus. Denne tolkningen ligger i horisonten for det vi i dag vil se på som mørkere sider i kristendommens forhold til jødene. For å unngå en uheldig kobling til tanke om Guds straff over jødene er det ikke nødvendig å introdusere tempelets ødeleggelse eller denne tolkningen i søndagsskolen.

Forberedelser:

Vi har satt stolene i en halvsirkel og pyntet et bordalter med hvit duk, og en løper i den liturgiske fargen fiolett, to lys, Bibel og et krusifiks/ikon.

Flanellograf: Tempelbakgrunn, mange mennesker og dyr, Jesus og disiplene
Uten flanellograf: Vis bildet av tempelet (vedlagt)

1. Innledning/åpning

Vi ønsker alle velkommen, og gjør korsets tegn. Vi tenner lysene og synger første vers av Se vi går opp til Jerusalem. Minn barna om at det er faste, og hør om de har husket leksen fra forrige gang (å gjøre noe godt mot andre). Repeter kort hvorfor vi har faste og hvor lenge det er igjen til påske.

2. Opplegg for formidling av bibelteksten

Øv på fortellingen for deg selv på forhånd (se ressurser: Om historiefremføring)

Dagens fortelling kan egne seg godt for flanellograf, kanskje barna vil hjelpe til å befolke tempelplassen med handelsmenn og dyr? Uten flanellograf: Vis bildene av tempelet (vedlegg a). Har du tilgang på legoklosser/treklosser, kan du bygge en liten modell og vise, med legofigurer.

Mens dere setter opp tempelplassen kan du forklare hva tempelet er for noe – hovedstedet for jødernes gudstjenester, det stedet hvor Gud hadde lovet at han skulle høre folkets bønner og hvor øversteprestene tjente Gud i det aller helligste. Barna skjønner at dette er et hellig sted – hvor man skal være ærbødig sånn som inne i kirken. Hva tror dere skjer når Jesus kommer og får se alle som driver og kjøper og selger foran tempelet? Fortell om hvordan Jesus reagerer. Hva tror dere folk tenkte, de visste jo ikke hvem Jesus var? Han sier at det er hans Fars hus – hva mener han med det? Tror dere de trodde på dette? (Kanskje noen, kanskje disiplene?) Folket ber han vise tegn – og han sier han kan rive ned tempelet og bygge det opp på tre dager (massivt byggverk av store steinblokker!) Hva tror dere folk tenkte om det? Tror dere Jesus kanskje tenkte på noe annet da han sa det? Trekk sammenligningen til Jesu kropp som døde og oppsto etter tre dager. Jesus sier at det er hans kropp som egentlig er tempelet, avslutt med å reflektere sammen over hvordan vi er Jesu kropp.

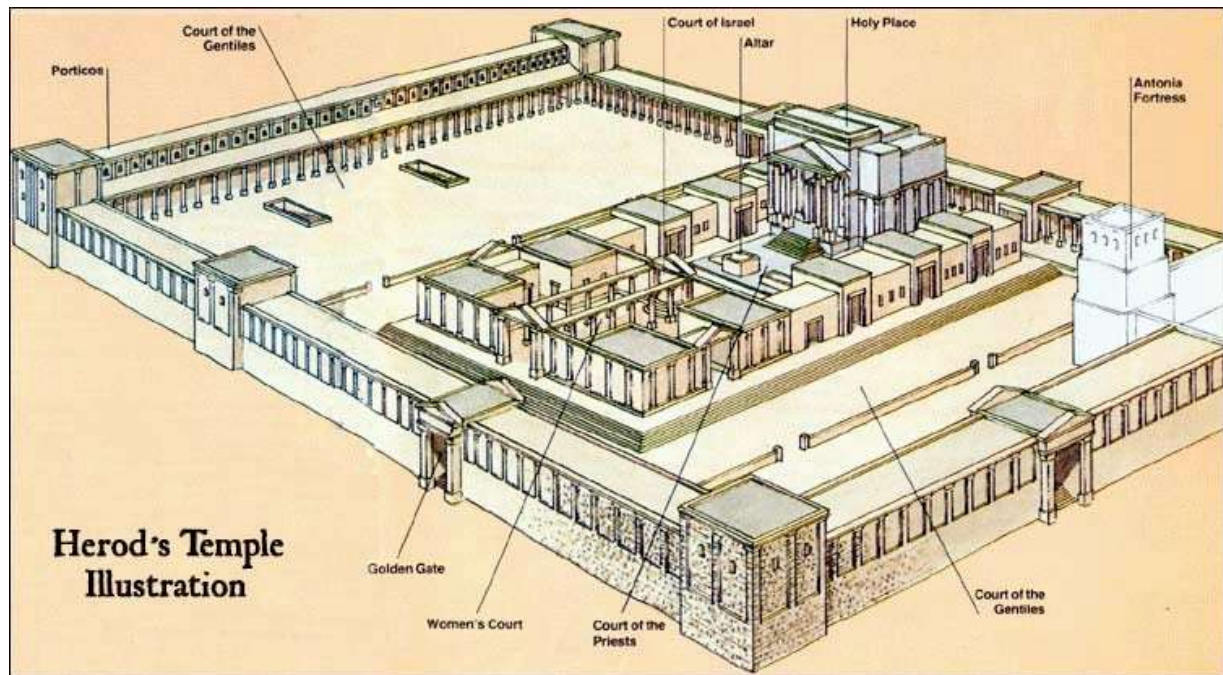
3. Sang

Vi repeterer verset som vi lærte oss sist gang, samt lærer oss et nytt vers av sangen *Da jeg trengte en neste* (Adoremus 92)
Se vi går opp til Jerusalem, første vers, Lov Herren nr. 439

4. Andre punkter som kan tas med

Mer om tempelet:

Barna kan få se dette bildet (på vedlegg b) i A3-format (del det eventuelt ut på kopi, ett til hvert av barna) og dere kan snakke sammen om hvordan tempelet var bygget, og hvem som fikk lov til å gå hvor. Handelen foregikk ute på tempelplassen. (Se mer informasjon om tempelet fra Wikipedia nedenfor.) Er det noe her som ligner på våre kirker?

Info til lederen:

Herodes' tempel (hentet fra Wikipedia)

Herodes den store sørget for at tempelet ble ombygd og fornyet. Den nye strukturen har tidvis blitt referert til som Herodes' tempel, men det blir fortsatt kalt «det andre», og *ikke* det tredje tempelet, ettersom de hellige ritualene fortsatte uavbrutt gjennom hele byggeprosessen.

Det ble laget flere forgårder. Den ytterste ble kalt hedningenes forgård, og ikke-israelitter fikk ikke lov å gå innenfor den. Innenfor den var kvinnenenes forgård, og det var så langt judéiske kvinner fikk lov å gå. Innenfor den var Israels forgård, og det var så langt judéiske menn, utenom de som arbeidet i tempelet, fikk lov å gå. Innenfor den lå den innerste forgården, prestenes forgård. Den var like ved tempelet, og der stod vannbeholderen og alteret.

Herodes den store begynte den storstilte ombyggingen sin ca. år 15 f.Kr. Arbeidet pågikk stadig på Jesu tid og deretter i enda 30 år. Det tiltrakk omreisende håndverkere, og medførte at Jerusalem vokste sterkt i nordvestlig retning. Enorme steinblokker ble hogd ut i steinbruddene like nord for Tempelplassen. Blokkene måtte deretter ruller gjennom bygatene og heises på plass. Herodes' arkitekter utvidet tempelterrassen med en tredjedel til den nåværende plassen på 500 x 300 meter, hvilket gjorde den til den største åpne plassen i antikken. Den kom til å utgjøre en femtedel av Jerusalems daværende areal, [2], og tydeliggjorde at byen var en tempelby. Utvidelsen var problematisk, siden fjellet skrånet bratt nedover, slik at det måtte konstrueres en kolossal plattform til å bære terrassen. [3]

Syv «trinn» førte opp til tempelet. Først hedningenes forgård, så kvinnenenes forgård, så mennenes forgård og dernest prestenes forgård. Der var også rituelle bad, *mikve*, for renselse. Selve tempelet bestod av forhallen, Det hellige og Det aller helligste, der bare ypperstepresten fikk tre inn én gang om året. Det aller helligste raget 40 meter over forgårdene. Sabbaten ble innledet med at man blåste i *shofar* i det sørvestlige hjørnet. Hedninger kunne gjerne gå inn i den ytre forgården, men ikke lenger enn til *soreq*, en lav mur eller et gjerde som de ikke fikk lov til å passere.

Dette tempelet stod frem til år 70, da romerne ødela byen. Siden har det ikke vært noe tempel i Jerusalem. Rasingen minnes ennå ved jødiske bryllup, hvor det er skikk og bruk at brudgommen avslutter vielsesseremonien ved å knuse et glass med foten, som en påminnelse om tempelets ødeleggelse i år 70, og at man selv ikke i gledens stund får glemme sorgen.

5. Avslutning

Vi avslutter med å be Velsignelsen og Hill deg Maria, og går rolig tilbake til kirken.